

Mieszkańcy średniowiecznego miasta

Kupcy

Kupcy należeli do najbogatszych mieszkańców średniowiecznych miast. Mieszkali w pięknych i bogato zdobionych kamienicach, ubierali się w kosztowne stroje. Mieli wpływ na zarządzanie miastem, ponieważ zasiadali w radzie miejskiej. Żyli z handlu towarami, które często sprowadzali z dalekich stron. Sprzedawali swoje towary głównie na targach miejskich lub w sukiennicach. W miastach można było spotkać drobnych kupców, którzy sprzedawane towary nosili ze sobą na plecach i docierali bezpośrednio do domów mieszczan.

Kupcy wiozący towary mogli się poruszać po wyznaczonych drogach. Jeżeli wiodły one do miasta, które miało tak zwane prawo składu, musieli się w nim zatrzymać i wystawić cały swój towar.

Polecenie 1

Przyjrzyj się ilustracji i wymień towary, które oferują sprzedawcy.

Ciekawostka

Kupcy, podróżując od miasta do miasta, narażali się często na niebezpieczeństwo. Dlatego przed wyruszeniem w drogę ostrzegali się nawzajem, na przykład przed wilkami, gdy droga wiodła przez lasy, albo przed napadami rozbójników. Na polskich drogach obowiązywało prawo zwane *miem drogowym*. Zgodnie z nim władca za pośrednictwem swoich ludzi miał zapewnić podróżującym bezpieczeństwo. Każdy, kto napadał na drodze, musiał się liczyć z poważną karą. *Mir drogowy* był jednak często łamany.

Rzemieślnicy

Najliczniejszą grupę mieszkańców miast stanowili rzemieślnicy. Należeli do nich między innymi: piekarze, rzeźnicy, krawcy, szewcy, garncarze, tkacze. W średniowieczu, nie tak jak obecnie, większość towarów była wytwarzana w małych warsztatach i w niewielkich ilościach. Wytwarzane przez rzemieślników towary były potrzebne mieszkańcom miast. Zakłady rzemieślnicze znajdowały się na parterach kamienic. Bogaci rzemieślnicy zajmowali mieszkania nad swoimi warsztatami, biedniejsi mieszkali na strychach.

Ćwiczenie 1

Dopasuj przedmioty zrobione przez rzemieślników do nazw rzemiosł.

Połącz w pary.

Garbarstwo	nakrycia głowy
Szewstwo	zbroje
Bednarstwo	garnki z gliny
Krawiectwo	buty
Garncarstwo	suknie
Piekarstwo	chleb
Płatnerstwo	beczki
Kapelusznictwo	podkowy dla koni
Kowalstwo	wyroby mięsne
Rzeźnictwo	skóry

Piekarz przy pracy (karta ze średniowiecznego kalendarza – miesiąc grudzień)

Cechy

Od XIII wieku rzemieślnicy przy wsparciu władz miejskich zaczęli zakładać własne organizacje, nazywane cechami. Do cechu należeli rzemieślnicy jednej lub kilku pokrewnych specjalności. Cechy dbały o wysoką jakość wytwarzanych towarów, chroniły swoich członków przed nieuczciwą konkurencją, ustalały płace, godziny pracy (na przykład zabraniały pracy nocą). W razie złamania regulaminu rzemieślnik stawał przed sądem cechowym. Członkowie cechów opiekowali się też rodzinami zmarłych rzemieślników, które były w potrzebie. Rzemieślnicy tej samej specjalności często mieszkali obok siebie na tych samych ulicach. Świadczą o tym zachowane do dziś nazwy niektórych ulic.

Od ucznia do mistrza

Żeby dostać uprawnienia rzemieślnicze i móc prowadzić swój warsztat, trzeba było zostać mistrzem. Droga do zdobycia tytułu mistrza była długa, trwała nawet kilka lat. Najpierw uczeń pod okiem doświadczonego rzemieślnika zdobywał podstawowe umiejętności. Następnie zostawał czeladnikiem. By zostać mistrzem, czeladnik musiał wykonać samodzielnie przedmiot związany z rodzajem wykonywanego rzemiosła, na przykład krawiec musiał uszyć suknię, szewc zrobić buty. Jakość takiej pracy, zwanej majstersztykiem, oceniali mistrzowie cechowi. Dobrze wykonana potwierdzała zdobyte umiejętności. Po przyjęciu majstersztyku czeladnik mógł zostać mistrzem.

Ciekawostka

Dzisiaj majstersztykiem określamy szczególnie udane dzieło, na przykład pięknie wykonany mebel.

Mieszkańcy miast

Mieszkańców średniowiecznych miast nazywamy mieszczanami. Należeli do nich głównie kupcy i rzemieślnicy. Jednak w mieście mieszkali też księża, pełniący swe posługi w kościołach, i zakonnicy (na przykład franciszkanie i

dominikanie), którzy zakładali swoje klasztory w obrębie miejskich murów. Miasto przyciągało również licznych żebraków i włóczęgów.

Kupcy i rzemieślnicy płacili podatki, przeznaczone na potrzeby miasta, na przykład na budowę murów miejskich, utrzymanie porządku i czystości. Byli też zobowiązani do obrony miasta w razie najazdu nieprzyjaciela.

Elementem murów obronnych były wieże, zwane basztami. Cechy były zobowiązane do obrony wyznaczonych fragmentów miejskich murów i wież. Z tego powodu baszty często określano nazwami cechów.

Ciekawostka

W średniowiecznym mieście istniały tak zwane uliczne zawody. Ci, którzy je wykonywali, zarabiali bardzo mało. Ich praca była jednak bardzo potrzebna mieszkańcom. Należeli do nich czyszciciele ubiorów umazanych ulicznym błotem czy nosiciele wody, którzy targali wiadra wody na piętra kamienic.

Podsumowanie

Ćwiczenie 2

Uzupełnij zdania podanymi niżej wyrazami.

Przeciągnij i upuść elementy w odpowiednie miejsca.

Najbogatszą i najbardziej wpływową grupą mieszkańców średniowiecznego miasta byli . Trudnili się . Zasiadali w . Najliczniejszą grupę stanowili . By móc prowadzić swój trzeba było zdobyć uprawnienia mistrza. Uczeń najpierw zdobywał umiejętności, by stać się . Dopiero po doskonałym wykonaniu specjalnej pracy, zwanej majstersztykiem, otrzymywał tytuł . to stowarzyszenia skupiające rzemieślników wytwarzających te same towary. Rzemieślnicy i kupcy byli nazywani .

Cechy

czeladnikiem

warsztat

radzie miejskiej

handlem

mistrza

mieszczanami

rzemieślnicy

kupcy